

УДК 339.9:339.5

Лук'яненко Н.Е.¹, Дзюба Д.В.²

¹ ст.викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. М-112 НУ «Запорізька політехніка»

ТОРГОВЕЛЬНА ВІЙНА МІЖ США ТА КНР

Між США та Китаєм триває торговельна війна. Торговельна війна — це найвищий ступінь напруги у відносинах між країнами, пов'язаний з використанням інтенсивних заборонних заходів торгової політики.

У травні 2015 року Державна Рада Китайської народної республіки (КНР) ухвалила програму інноваційного розвитку «Зроблено в Китаї-2025». У цьому документі затверджено, що Китай має на меті через 10 років перевершити США за основними напрямками передових технологій, підвищити якість виробництва в Китаї до стандартів якості виробництва таких країн, як Німеччина та Японія, зайняти лідуючі позиції у світовій обробній промисловості у період 2035-2049 рр.

У відповідь, з боку США у 2017 році Китай було визначено як «стратегічний конкурент». Ця стратегія розглядає зростаючий економічний та науково-технічний потенціал Китаю як загрозу домінування США у світовій економіці та військовій справ. У 2018 році США встановили 25% мита на товари, що ввозяться в США Китаєм. У 2023 році влада США обмежила американські інвестиції у високотехнологічні галузі Китаю. У травні 2024 року стало відомо, що починається новий етап торговельно-економічної війни між США+ЄС та Китаєм. США та Євросоюз вважають, що їхні «зелені галузі» опинилися під загрозою через політику субсидування сонячної енергетики та електромобілей у Китаї. Китай виробляє майже 80% світових сонячних панелей, 60% вітряних турбін та 60% електромобілів та акумуляторів. У 2025 році США додатково ввели 34% мито для КНР.

Результатом торгово-економічної війни між США та Китаєм стало сповільнення темпів зростання світової економіки в період 2018-2019 років. Глобальна система міжнародної торгівлі зазнає значних змін не лише через структурні трансформації на ринках збуту, а й через зміцнення інтеграційних

процесів, зокрема в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Відомо, що країни цього регіону вже є учасниками численних інтеграційних об'єднань, але саме торгово-економічна війна між США та Китаєм сприяє ще більшому поглибленню цих процесів.

Станом на початок 2024 року, торгово-економічна війна між США та Китаєм триває. Спостерігається значна географічна переорієнтація високотехнологічних ринків у інші країни Азії. Однак США через протекціоністські заходи несуть значні витрати в рамках цього масштабного міжнародного конфлікту. У 2024 році до торгово-економічної війни вже залучені інші країни та інтеграційні угруповання, такі як ЄС, які прагнуть обмежити економічний розвиток Китаю та знизити його частку і вплив у глобальній системі міжнародної торгівлі.

Якщо протекціоністські заходи США щодо Китаю будуть посилюватися, глобальна система міжнародної торгівлі може розділитися на два основні торговельні блоки, що спричинить ще більші зміни в її структурі. Це означає, що відповідні групи товарів будуть перенаправлені на інші ринки.

Україна також може скористатися такими можливостями, як експортери з інших країн. Для прикладу, переміщення китайських виробників на європейські ринки є можливістю для України стати місцем для розташування виробничих потужностей для китайських компаній. Оскільки угода про вільну торгівлю дає змогу продавати до ЄС товари, які вироблені в Україні, без мит, такий сприятливий торговий режим стане привабливим варіантом для китайських інвесторів.

Торгова війна між США та Китаєм створює нові можливості для ЄС. Китаю може навіть більше знадобитися ЄС як експортний ринок і партнер для його технологічного розвитку. В таких умовах, ЄС стане легше домовитися про амбітну інвестиційну угоду з Китаєм, щоб забезпечити доступ європейських компаній до все ще захищених китайських секторів, таких як фінансові послуги, інфраструктура чи комунальні послуги.

У доповіді Департаменту ООН з економічних та соціальних питань від 2018 року було вказано, що торговельно-економічна війна між США та Китаєм створює нестабільність та становить головну загрозу для світової економіки через сповільнення зростання світового ВВП. Торговельно-економічна війна США та Китаю становить також загрозу функціонування СОТ. Взаємні обмеження чинять значний тиск на всі ринки, у тому числі й сировинних товарів, оскільки в конфлікт залучено весь ланцюжок виробництва.

Ззовні виглядає, що американо-китайська «війна» являє собою звичайну торгівельну суперечку. Китай заявив про намір стати одноосібним лідером на світовому ринку не тільки товарів, а й технологій. Проте, істинна причина

конфлікту приховується у глобальному протиборстві двох провідних економік, метою якого є фактичний переділ світу на нові сфери впливу, питання світового перерозподілу сфер впливу між визнаним світовим лідером США і високо динамічним Китаєм, який намагається стати не менш впливовим. Цей міжнародний економічний конфлікт може привести до того, що Китай та США створюватимуть дві великі інтеграційні коаліції (блоки) у глобальній системі міжнародної торгівлі: американський блок та китайський блок. Все це може призвести до світової війни.